1 Tesalonayika
1 Tesalonayikalo Mande Tabango

Pol, ngu, ene Korin endemo nguno oluwoku, ngu naluno nguno, ene nga so uyingga nga ngu, oni nowoondoyemo hamoo teyingo oni simoo bale, Tesalonayikano oluwonggoku, ngulo nakangolo yunowolo. Tesalonayika ngu, Masedoniya melako nguno ende ulungga oluwoku, ngu wendeyi tanggeyimo. Pollo endeyoyingo tambu elaya, nguno ene Anutlo mande gome keda ngu elo wesiyowolo.

Nga bukga ngalo mande gumgum ngandilo:

Kambayelowolo mande. 1:1.

Ene Anutno ngu simoo bale ngulo nowoondoyemo hamoo teyingo, ngulo esetewolo. 1:2–2:12.

Pollo damoni, ngulo mandeni ko Polndo Tesalonayika simoo bale kewooloyemo oluwoku, ngulo mandeni. 2:13–3:13.

Damoni gome nenengo oolengo, ngu simoo bale nowoondoyemo hamoo tewonggori. 4:1-12.

Yesus ko ootookoowolo, ngulo mandeni. 4:13–5:11.

Mande gidalega ko okeyilo kambayelowolo. 5:12-28.

1 No Polndo nga so uyingga, nga Sayilas ko Timooti elaga nguya, hooloowenelootoyi nakangooteno. Nga so uyingga nga ngu, Awa Anut,

Oo Bidodo Sembuli, Yesus Kristus, ngulo simoo bale Tesalonayika endemo, nguno Kristen goobooyingomo oolootenggoku, yengo noolendo nga mandega, nga nakangoyunolo soweyoyunooteto.

Noolendo, yengo Anutno yemboongeteto. O Anut, gengo sumangengge, ko, gengo imakeyingo damoninggega, eneno yunoyilo yemboongeteto.

Tesalonayika Simoo Bale Yesusno Nowoondoyemo Hamoo, Ngu Yanggango Tewonggori

2 Nalu bidodomo yemboongetetokuno, noole ye bidodobolo, Anutno esetelo yemboongeteto.

3 Yo, yengo nowoondoyemo hamoo teyingo, ngunonggo ko gome teweloyi damonimo ko tetenggoku, ngu noolendo ingolo, ngulo Awa Anutno eseteteto. Yendo ngu dobooguliye sungo nowoondoye yunolo, ko, yengo nowoondoye yanggango telo, ngunonggo ye Oo Bidodo Sembuli Sembunayi, Yesus Kristus, ngu sobowoolo, suwoo suwoo hahangelo oolootenggo. Ngundilo ngulo, noolendo naludodomo, ngundilo oo ngulo ingolo, ngulo noole Awa Anutno yengo yemboongelo oolooteto.

4 Ye Kristen dobooguline, Anutndo yengo gome ingoote. Ngulo ngu, noole kuli ingooteto. Anutndo ye enengo oolengo sunggi yewolo ingooteto.

5 Ndatelo ngulo, noole ye kewooloyemo tunootelo ngu, Anutlo Mande Keda Mesalango nga ngu, noolendo yeno kingo ma wesiyolo ewootowo. Kini, noole Yuka Kundingiyimbolo yanggangoni, ngundo noolengo nowoondonayimo hamoo teyingo, ngu yeni, yanggango tetoni, ngunonggo

Anutlo Mande Keda Mesalango ngu yolo, ye
kewooloyemo ombuwootowo. Yo, hamoo, kuli
noolendo damoni gomemu, ngu ye kewooloyemo
hoolooweyeloweloyimbolo ko tewootoku, ngu ye
kuli ingootenggo.
6 Ye noolendo damoni gomengga, ngu kenolo
keyolo ngu, asa, ye Oo Bidodo Sembuli Sem-
bunayi, ngulo damoni nguya keyowonggori.
Ene kowuli oowooyingga oolengo, ngundo wil-
iyelootoni ngu, ye ngulo kowuli ulungga ma
ingowonggori. Ndatelo ngulo, Yuka Kundingiy-
imbo ye yoyeni, Anutlo Mande Keda Mesalango,
ngu ingolo, oni oni tewonggori.
7 Ngundilo ngulo, yengo damoniye gomengga
ngu, Masedoniya mela, Akayiya (Giris) melako
simoo bale, Yesusno nowoondoye hamoo teyingo,
ngu etuyelowonggori.
8 Ye Anutlo Mande Keda Mesalango, ngu yang-
gango wesiyolo etoyi, gilamo ngguyi ulungga
ngundilo tunootewonggori. Mande ngu yengo
nowoondoyemo hamoo tewolo, ngu Masedoniya
mela, Akayiya melako, nguno tunootelo, ko,
mela bidodomo nguya, tunootetoni ingowong-
gori. Ngundilo ngulo, oni kuli ingowonggokulo,
noole ngulo ko ma ewato.
9 Ndatelo ngulo, noole kuli yeno oolouwootoku
nguno, oni simoo bale yendo ndatelo ooga
ene doongeyemo tewonggoku, ngulo mandeni
ngandilo ewonggori. Yendo yengo oo yuka biy-
omi yokolo, ye nowoondoye yowoolengolo, ye
Anut hamoo suwoo suwoo keda oolootekungga,
ngulo nowoondoyemo hamoo telo, ngulo ye
enengo ko oni tunootelo oolootenggo.

10 Ngundilo telo, ye Anut Nangoni, Yesus,
Sambononggo, ko ombulo, yoyoweloyi, ngu
sobowootenggo. Ndatelo ngulo, kuli Yesus, de
mombimo noolengo mbumbuwalo kumootoni,
Anutndo melenonggo ko yokutuwootoni, keda
ootookoowolo. Ngundilo telo, ngunonggo ene
noolengo mbumbuwa biyomi ngu bidodo uliy-
owolo. Ngundilo ngulo, kootusina, noole Anutlo
sanggilini tunooteweloyi, ngu ma yowato.

2

Polndo Tesalonayika Onino Ko Tewolomu, Ngulo Ewolo

1 Ariya, ye Kristen dobooguline, ye yen-
gombo kuli ingowonggoku, noolendo ko ye
kewooloyemo ko tewootoku, ngu kingo ma
tewootowo.
2 Kini, ye nga kowulingga, nga nguya,
ingootenggo. Kuli noole ye Tesalonayika
onino ma ombuyingo naluno, noole Anutlo
Mande Keda Mesalango Pilipayi endemo oni
ngu yunowootowo. Ene noolendo ngundilo
tetooye ngu, Pilipayi melako oni, ngundo kowuli
oowooyingga, noole yunolo, kootunayisina
mande biyomi oowooyingga nooledodo
ewonggori. Yo, ene ngundilo tetoyi, ene Anutndo
yanggango noole yunootoni, ngulo noole mete
yeno ombulo, Anutlo Mande Keda Mesalango
ngu wesiyolo yeno ewooto.
3 Ngu naluno nguno, noole ye kewooloyemo
ombulo, nga mandega, nga wesiyolo ewootoku
ngu, noole ebe ganagana mande ma elo, ngundi,

mande damoni biyomi gula telo, nguno ye ma
ganayelowootowo.
4 Kini, Anut enengombo noole sunggiyelo, om-
bulo, yeno, enengo Mande Keda Mesalango ngu
wesiyolo yunooteto. Ye kewooloyemo ombulo,
mande keda gome wesiyolo, etetoku kongga
nga, yendo kenoya, oni oni teyilo kini. Kini,
noole Anutndo yeyoya, oni oni tenilo, ngulo
ko teteto. Ndatelo ngulo, Anutndo noolengo
ingondudunayi, nowoondonayi nguya wilikolo,
kenolo ingoote. Noolendo, mete enengo koni nga
teweloyi, Anutndo ngulo ingoote.
5 Hamoo oolengo, Anut watayi telo, ko, ye
nguya, kuli ingootenggo. Nga mandega yeno
wesiyolo etuyelootetoku nga ngu, ye ganayelolo,
yengo oo kenolo ngulo ingolo, yoweloyimbolo
mande gome nga, ma eteto.
6 Kini, noole ye kewooloyemo mande we-
siyolo etetoku nga ngu, yendo simoo bale gi-
dalega nguya, mande nga ingoya, ngulo ye noole
bingaminayi okooyi, elo kini. Hamoo oolengo
kini!
7 Hamoo, noole ye kewooloyemo, Kristuslo
Aposel oni, oolooteto. Ngundilo ngulo, noole
mete yeno etooye, yendo ngu komo noole
hoolooweyelowanggo. Ene noolendo yeno
ngundilo ma eyingo. Kini, noole Anutlo mande
hamoo, ngu yeno olengomonggo wesiyolo
ewootoku, ngu baledo, enengo simoongo gome
soboyelooteku damoningga, ngundilo noolendo
yeno tewooto.
8 Noole yengo gome oolengo ingooteto.
Ngundilo ngulo, noole Anutlo Mande Keda

Mesalango, ngu wesiyolo yunolo, noolengo kedaga nga yokolo, ngundo ye hoolooweyelowelo meyeteto. Ndatelo ngulo, ye kuli noolengo doboogulinayi oolengo tunootewonggo.

9 Doboogulinayi, ye kuli ingootenggo. Noole ye kewooloyemo Anutlo Mande Keda Mesalango wesiyolo, etooye ngu, yendo noole soboyeloyi, elo, kowuli ye ma yunowooto. Kini, noole Mande Keda Mesalango, nga yeno wesiyolo elo, ko, suwoo suwoo nguya, no kandenembo ko yanggango telo, noolengo oowali yoweloyimbolo tewono. Ndatelo ngulo, noole kowuli ye yunoweloyi nguya kini.

10 Ye kuli ingootenggoku, ngu Anut nguya ngandilo ingoote. Noole yedodo Kristusno nowoondoyemo hamoo teyingo, simoo bale kewooloyemo oluwootoku, nguno noole damoni kundingiyi, nenengo nangge telo, oo biyomi gula yeno ma tewootowo.

11-12 Ye ingootenggo. Melako ngano, awaye gulado enengo simoongo gome soboyelooteku, ngundilo nangge, noolendo yeno nguya, ngundilo tewonggori. Ngu ngandilo. Noolendo yengo ingonduduye yokutuwoolo, nowoondoye yanggango yunolo, eririyelootetoku ngu, Anutndo damoningga, ingooteku ngundiya teyi, elo, ngulo yeno yootunolo eteto. Ndatelo ngulo, yengo nowoondoyemo hamoo yeyingongga, Anutno ingootenggoku, ngu yanggango oolengo teya oliyi. Ye ngundilo oodoyi, asa, Anutlo endeningga, enengo simoo bale soboyelooteku, ngulo dulidalinidodoga, nguno uweloyilo negoyelowoku, nguno uwanggo.

Kristen Oni Ene Komo Yanggango Dikaya, Kowuli Koolowooyi

13 Ye Anutlo Mande Keda Mesalango ngu
noolendo etooye, ye ngu ingolo, nowoondoyemo
hamoo tewonggoku, ngu ye kuli ingootenggo.
Ngu mandega ingowonggoku ngu, ye onilo
mande, elo ma ingowonggori. Kini, yendo
ngu Anutlo mande hamoo oolengo, ngu elo in-
gowonggori. Ngundilo ngulo, hamoo mande, ngu
Yuka Kundingiyimbo nowoondoyemo ko tetoni,
ngunonggo engge gome oolengo tunootewong-
gori. No ngu kenolo, ngulo suwoo suwoo Anutno
esetelo yemboongelolooteno.
14 Ye Kristen dobooguline, Kristen oni simoo
bale Yesus Kristusno nowoondoyemo hamoo
teyingo, Yudiya melako oolootenggoku, nguno
kowuli tunootewolo, ngundilo yeno nguya,
tunootete. Ene Yesusno nowoondoyemo hamoo
tetoyi, ngulo Yuda melako oni gidalegado, kowuli
oowooyingga ene yunootoyi koolowoowonggori.
Ngundilo nangge, ataga, yengo nowoondoyemo
hamoo teyingo, ngulo Tesalonayika endemo oni,
ngundo kowuli ulungga ye ngudodo yunootoyi,
koolowootenggo.
15 Yo, kulimi, Yudiya melako, Yuda onindo,
noolengo Oo Bidodo Sembuli Sembunayi Yesus,
ko, Anutlo ingondudu eyingo oni oowooyingga
nguya, yuleyi kumoowonggori. Ene ngundilo
damoni biyomi ngu telo, ngunonggo noole
nguya, oweyelootoyi sawootowo. Enendo oni
bidodoboya, mundi mundi telo oodoyi, Anutndo
enengo damoniyengga ngulo ma ingooteku ngu!
16 Ene oni sowe gidalega Anutlo Mande Keda

Mesalango, nga ma ingowelo, elo ingootenggo. Ngundilo ngulo, noolendo toongelo, Yesuslo Mande Keda Mesalango, nga wesiyolo eweloyi oolenayi goodootenggo. Ndatelo ngulo, enendo ngu ngandilo ingootenggo. Oni sowe gidalega, ngundo Yesusno nowoondoyemo hamoo ma tewelo, elo ingootenggo. Ene ngu damoni biyomingga, ngu telo oodoyi, ngulo enengo weti mbumbuwaye ulungga oolengo ooletoni, ngulo Anutlo sanggili ulungga oolengo, kuli eneno tunootewolo.

Polndo Tesalonayika Oni Ngu Yeyoweloyimbolo Hahangewolo

17 Ye Kristen dobooguline, Yuda onindo ye kewooloyemo, ngunonggo noole oweyelootoyi sawootowo. Ene noolendo, ye ngu ma kapeyelooteto. Kini, suwoo suwoo noolengo ingondudunayimo, ngu sodedo yeno ko ombulo, yeyowelo hahangelo oolooteto. Ene Setando, noolengo oolenayi goodooyunoote.

18 Yo, hamoo, nalu ulungga nguno, noole yeno ko ombuwelo ingooteto. No Pol, nondo nguya, yeno ombulo yeyoweloyimbolo ingooteno. Ene Setando noolengo oole suwoo suwoo ukingolo ooloote.

19-20 Kootusina, Oo Bidodo Sembuli Sembunayi, Yesus Kristus, ko ombulo noole yoyoweloyi, naluno nguno, noole ndawuga ngu sobowoolo, oni oni tewato? Ndawuga ngu noolendo kongga tewootoku ngulo uliyi? Ye Yesusno nowoondoyemo hamoo teyingo oni Tesalonayikano oolootenggoku ngu, ye ngu noolengo uliyi! Yo, hamoo, ye nooledodo Yesusno

dikawatoku nguno ngu, yendo ngu noolengo dulidalinayi, ko, yendo ngu noolengo oni oni teyingo ulungga!

3

Polndo Timooti Suleyootoni, Tesalonayikano Oolouwolo

1-3 Asa, ye Kristen dobooguline, noole yengo nowoondoye hamoo teyingo, ngulo enggeni nalu pelungga ma ingolo, ngulo noole mandeni ingowelo hahangewooto. Ngundilo ngulo, noole Atens endemo ootoolo, ngunonggo noole Timooti suleyootooye yeno oolouwonggori. Timooti ngu Anutlo ko oni, noolengo Kristen doboonayi, ene nooledodo Kristuslo Mande Keda Mesalango, oni simoo baleno wesiyolo eweloyi oni nooledodo ko teteto. Ene yeno oololo, ye hoolooweyelootoni, nowoondoyemo hamoo teyingo ngu yanggangododo telo, nguno yengo nowoondoyemo hamoo teyingo, ngu ma yokowanggo. Ndatelo ngulo, ye kuli ingowonggo. Noolendo yeno ewootoku ngu, noole Yesusno nowoondonayimo hamoo tetooye, ngulo me onindo, noole kowuli yunootoyi, koolowoolo oluwatolo etooye ingowonggori.

4 Yo, hamoo, ye kuli ingowonggori. Kuli, noole ye kewooloyemo ootoolo, nguno noole Yesuslo Mande Keda Mesalango, wesiyolo etooye, ngulo mbumbuwadodo onindo kootunayisina mande elo, kowuli oowooyingga yunootoyi, noole yeno mande ngundilo ewootoku, ataga oo ngundilo tunootete.

5 Ngundilo ngulo, no Timooti suleyootoowe,
oolouwoku ngu, ngulo damoni ngandilo. No
yengo nowoondoyemo hamoo teyingo, ngu
ingoweloyimbolo. No nowoondone kowuli
ingowonoku ngu, Setando, ye tewooyelolo,
ganayelolo yowoosoolo, enengo oole biyomingga,
nguno yoyewakulo, ngulo kowuli ingowono.
Ene ngundilo tetoni ngu, asa, noole yeno ko
yanggango tewootoku, ngu kingo kinitewa.

Timootindo Mande Gome Yolo, Polno Ko Ombuwolomu, Ngulo Mande

6 Gome oolengo! Ataga Timooti ko ombulo,
yengo nowoondoyemo hamoo teyingo, ngulo
mande gome etoni, ingooteto. Yengo nowoon-
doye hamoo teyingo, ngu yanggango yelo, Kris-
ten dobooguliye bidodo nowoondoye yunootenggoku, ngulo etoni ingooteto. Ene ngandilo elo, ye
noole ingondudu yelolo, nowoondoye noolengo
gome telo, ye noole yeyowelo hahangetenggo.
Noole nguya, ye yeyowelo hahangeteto.
7 Ngundilo ngulo, ye Kristen dobooguline,
noole yengo mande gome ingootooye, ngundo
yengo nowoondoye hamoo teyingo, ngu yang-
gango oodoni, ngulo ngu, ngundo noole nowoon-
donayimo hamoo teyingo, yanggango yunoote.
Ngu mandega, ngundo ngu, noolendo kowuli
koolowootetoku, nguno gome hoolooweyeloote.
8 Ataga noole ingooteto. Yendo Oo Bidodo
Sembuli, ngulo nowoondoyemo hamoo teyingo,
ngu yanggango oodoyi, ngunonggo noolengo
nowoondonayi hamoo teyingongga ngu nguya
yanggango yunoote.

9 Ngulo ngu, Anut doongeyimo, noole yengo oni
oni telolooteto. Ngundilo telo, noole suwoo su-
woo, yengo Anutno esetelo yemboongelolooteto.
10 Yo, nalu bidodomo yemboongetetokuno,
noole nowoondonayi bidodomo, ye yeyoweloy-
imbolo yemboongelo oolooteto. Noole ye ke-
wooloyemo ko ootoolo ngu, asa, noole mete
yengo nowoondoye hamoo teyingo, ngu yang-
gango yunowato.

11 O Awa Anut, ko, noolengo Oo Bidodo Sem-
buli Sembunayi, Yesus, nondo enengo ngandilo
yemboongeteno. Gedo noolengo oole, eneno
oolouweloyi ngu yoonenengootoyi, noole mete
eneno oolouwato.
12 Oo Bidodo Sembuli Sembunayi, gedo ene
nowoondoye yeyi, Kristen simoo bale, ngu
enengo kewooloyemo, ko, oni gidalega bidodo
nguya, nowoondoye ebe ino ino tewanggo.
Gengombo ngu damoningga, ngu tetooga,
ngundo yeningga, eneno nguya ulungga oolengo
tunooteya olini. Gedo ene hoolooweyelootooga,
enendo Kristen dobooyi, ko, simoo bale gidalega
nguya, newende inoni, noolendo nowoondonayi
ene yunootetoku, ngundiya teyi.
13 O Awa Anut, ge enengo nowoondoye yega,
yanggango yetoningga, ngunonggo ene mete, ge
doongenggemo, kundingiyi oolengo telo, nguno
biyomi gula, eneno ma oluwa. Ngundilo
hoolooweyelootoyi oodoyi, nguno gengo Nan-
gongge Oo Bidodo Sembuli, Yesus, ngundo
enengo keyimo, oni ngudodo ombulo naluyemo
nguno, yanggango dikawanggo. Ngulo no geno
yemboongeteno.

4

Anut Doongeyimo Nenengo Endeyoweloyi, Ngulo Mande

1 Ye Kristen dobooguline, nga so uyingga
ngalo mande wenga ngandilo. Anutndo da-
moni gome yendo teyilo ingooteku, ngu nondo
etuyelowonoku, ngu ataga ye keyootenggo. Ngu
gome oolengo. Ene noolengo Oo Bidodo Sembuli
Sembunayi, Yesus oowooyimo, no ye soleyelolo,
ngulo sumoo mamanayelootetoku, ye komo koo-
tusina nguya, nalu bidodomo, ngundiya nangge
keyoya tetoyiga, ngu oolouya yeningga, ulungga
tunooteya oliyi.

2 Ye kuli ingootenggo. Noolendo mande
etuyelolo yunowootoku ngu, Oo Bidodo Sem-
buli Sembunayi, Yesus, ngulo yanggangonimo,
oowooyimo nguya yunowooto.

3 Anutlo ingondudunimo ngu, ye komo
ngandilo damoni ngu teyilo ingoote. Ye bidodo
komo damoni kundingiyi oolengo, ngu nangge
keyoyi. Ye bidodo bosebalese bulibali teweloyi
damoni biyomingga, ngu ma keyowelo.
4 Ye bidodo komo ingonduduye, nowoondoye,
gome sobowooya, ngunonggo balesumooyem-
boya damoni gome, Anutndo ngulo ingooteku,
ngu teya, kundingiyi oliyi.
5 Ye simoo, onilo bale gula ma kenomayingow-
elo. Ngundilo nangge, ye bale nguya, simoo gula
ma kenomayingowelo, Anut watayi kini, onindo
tetenggoku, ngundilo ma tewelo.

6 Ye komo dobooguliye ganayelolo, ngulo oo
gula ma yombuliyowelo. Ye ngundilo tewang-
goku ngu, asa, Oo Bidodo Sembuliga, ngundo
kowuli ulungga oolengo, ye gumi yunowa. Ngulo
noolendo yeno mandega kuli ewootomungga,
ngulo ingondale teyi!
7 Ndatelo ngulo, Anutndo noole bosebalese
damoni biyomi ngu keyoyilo ma negoyeloyingo.
Kini, Anutndo nooledodo damoni nenengo
kundingiyi oolengo, ngu keyoyilo negoyelowolo.
8 Ngundilo ngulo, oni ene nga mandega, nga
etuyelowonoku, ngu kootu inolo yokowaku ngu,
asa, ene onilo mande ngu ma kootu inowa. Kini,
ene Anutlo mande kootu inowa. Yo, hamoo, Anut
enengo Yuka Kundingiyi, onilo ingonduduyemo
yelo inowolo, ngu ene kootu inoote.

Noole Komo Damoni Nenengo Nguno Ko Tewato

9 Yo, Anut enengombo oni nowoondoye
yunoweloyi damoningga, ngu kuli etuyelowolo.
Ngundilo ngulo, no ngulo mande gula ma
nakangowano.
10 Hamoo oolengo, ye Masedoniya melako oni
Kristen simoo bale bidodo ngu nowoondoye
yunootenggo. Ngulo ngu, no ye nowoondoye ko
yokutuwootoowega, ye komo ngu damoningga
tetoyiga, ulungga yeni, elo ngulo eririyelooteno.
11 Ye komo yengo koye, nguno nowoondoye
yeya, nguno imakeyingo damoningga nguno
yengo ko ngu teya oliyi. Ye komo yengo
kandeyebo ko ngu tewanggoku, ngundo yengo

hoolooweyelowa. No mande ngundilo elo, ye etuyelowono.
12 Ye ngundilo tewanggoku ngu, asa, ye oo gulalo ma wenonowanggo. Ngundilo tetoyi ngu, asa, oni Anutlo mande ma keyootenggoku, ngundo yengo damoni gomengga, ngu kenolo, nowoondoyemonggo, yengo bingamiye okoowanggo.

Kristen Oni Simoo Bale Kumoolo Ko Ootookooweloyi, Ngulo Mande

13 Ye Kristen dobooguline, no yendo gome ingoyi, elo ingootenoku ngu, ndawuga Kristen oni kumooyingomu, nguno tunootewa. Ye ngulo nowoondoyemo bulibali ingowelo ngu, oni Anutno nowoondoyemo hamoo kini, ngundo kowuli ingootenggoku, ngundilo ma tewelolo ingooteno.
14 Noole ngu, Yesus melenonggo ko yokutuwootoni, keda ootookoowolo, ngulo nowoondonayi hamoo teni. Ngundilo ngulo, noole ingooteto. Yesuslo yanggangonimo, Anutndo Kristen oni kuli kumooyingomo, ngu yokutuyelootoni, ootookoolo, Yesusdodo ko ombuwanggo.
15 Anutlo mandeni ngu, noolengo Oo Bidodo Sembuli Sembunayi, ngundo ngandilo elo etuyelowolo. Kootusina, Yesus ko ombuteku nalunimo, noole Kristen keda oolootetoku, ngundo Kristen oni kuli kumooyingomu yoyokolo, koletelo ma oolouwato. Kini, Yesusno nowoondoyemo hamoo teyingo oni kuli kumooyingomu, ngundo koletelo, Yesusno ooloutoyi, asa, noole nowoondonayi hamoo

teyingo, simoo bale keda oolootetoku, ngu
nguya kootu ene keyelolo oololo, eneya
gooboongoowato.
16 Yo, hamoo oolengo, Anutlo Sambono En-
gel oni koleteyingongga, Anutndo ene mande
inootoni, ngunonggo ene meno yanggango elo,
Anutlo unggu uwoowa. Ene ngguyi ulungga
utoni ngu, asa, ngu naluno, Oo Bidodo Sembuli
Sembunayi, enengombo Sambo ende yokolo, ko
ombuwa. Ngu naluno, Kristuslo oni kuli ku-
moowolo, ngundo koletelo ko ootookoowanggo.
17 Ngundilo ootookootoyi ngu, asa, noole Kris-
ten oni keda oolootetoku, ngu naluno nguno,
Oo Bidodo Sembuli Sembunayi, ngundo noole ko
Kristen simoo bale kuli kumooyingomu ngudodo
yoyootoni, enedodo Sambono goboole musiyomo
gooboowato. Ngundilo gooboolo, noolengo Oo
Bidodo Sembuli Sembunayi nguya, sugi sugi
oluwato.
18 Ariya, nga mandega ngando, ye komo Kristen
dobooguliye nowoondoye yanggango yunootoyi,
nguno ene ngundilo kowuli, ngulo ingonduduye
ulungga ma tewanggo.

5

Noole Komo Oo Bidodo Sembuli Sembunayi Ko Ombuweloyi, Ngu Sobowoolo Oluwato

1-2 Ye Kristen dobooguline, no yengo so uyi
nakangolo, Yesus ko ombuweloyi, ngulo nalu
mandeni ma etoowe ingowanggo. Ndatelo ngulo,
ye kuli ingootenggo. Ye yakaka onindo suwoono
tolige mayeweloyi ngulo nalu ma ingootenggoku,

ngundilo nangge, Oo Bidodo Sembuli Sembunayi,
ko ombuweloyi nalu nguya, ye ma ingootenggo.
3 Ngu naluno, oni simoo bale ngandilo elo
ingootenggo. Nga nalu gome oolengo, noole
gome bibitetetoku nga, elo, ingolo oolootenggo.
Ngu nalunggano nguno, sodedonangge kowuli
ulungga oolengo ombulo yombuliyelowa. Yo,
ngundilo kowulingga, ngu ombulo, baledo simoo
yomoowelo naluno, koletelo ogingoyingo kowuli
sodedo ingootenggoku, ngundilo nangge, kowuli
ogingoyingongga sodedo ombuteku, ngu hamoo
oolengo, dagaweloyi kini.
4 Ye Kristen dobooguline, ye ngu oni
Setanlo ooleliko oolootenggoku, ngundilo ma
oolootenggo. Ngulo ngu, nalungga ngu, yeno
sodedo tunooteweloyi, ngu yakaka onindo yeno
tunootetoyi, soliyokootenggoku, ngundilo ma
tunootewa.
5 Ye Yesusno nowoondoyemo hamoo teyingo
oni, ye Yesuslo damoni keyootenggoku ngu, ye
enengo solu himimo endeyolo, yengo ko gome
ngu sano tetenggo. Ngundilo ngulo, ye da-
moni biyomi oowooyingga suwoono mela kom-
biteyingo tetenggoku, ngu ma tewelo.
6 Ngulo ngu, noole oni simoo bale
nowoondoyemo hamoo ma telo, gaboye
wetololootenggoku, ngundilo ma tewato. Kini,
noole komo noolengo endeyoyingo gome
sobowoolo, Yesusndo ko ombulo yoyoweloyi,
ngulo hahangelo, yanggango doongedoongoo
telo, sobowoolo oluwato.
7 Noole kuli ingooteto. Oni nowoondoyemo
hamoo ma tetenggoku ngu, enengo gaboye

ngu oni suwoono weletenggoku, ngundilo wetololootenggo. Yo, ngu oni ngu, ene sono kowoo yanggango (Biya) netenggoku damoningga, nguno ootoolo, ko, damoni biyomi oowooyingga nguya telo oolootenggo.

8 Ene noole Yesusno nowoondonayi hamoo teyingo oni ngu, noole Yesuslo damonimo endeyootetoku ngu, noole ngu oni biyomi ngundilo kini. Kini, nowoondonayi hamoo teyingo, ngundo hoolooweyelootoni, nguno noolengo endeyoyingo gome sobowoolo, doboogulinayi nowoondonayi yunootooye, ngundo nowoondonayi yanggango yunowonggori. Ngulo ngu, Setando tewooyelooteku naluno, noole kuli meyelo oolootetokulo, ngulo Setando noole ma yoyowa. Ngu ngandilo: noole koondimu yanggango ulungga, ebe uleweloyimbolo u moole. Noole Anut sobowootooye, ombulo ko yoyoweloyi damoningga, ngundo ingondudunayi tomoku yanggangonggado tabanaye doobengooteku, ngundilo doobengootoni, ngulo noole ma yombuliyelowa.

9 Yo, Anutndo nooledodo, enengo sanggilining-ngga ngu yoyi, elo ma sunggi yeyunoyingo. Kini, ene Yesus Kristus, noolengo Oo Bidodo Sembuli Sembunayi, noole ngulo sunggi yetoni, ngundo ombulo, noole eneno nowoondonayi hamoo teyingongga, ngu ko yoyowa.

10 Noole Yesusno nowoondonayi hamoo teyingomu oni, kuli kumooyingomu, ngundi, keda oolootetoku nga, Yesusndo hoolooweyelowelo kumoowolo. Ngundilo ngulo, noole enedodo

suwoo suwoo keda oluwato.
11 Ariya, ye komo nga mande gomengga, nga dobooguliye bidodomo wesiyoya eya, enengo nowoondoye yanggango yunoya, ko, nowoondoyemo hamoo teyingo, ngu yanggango yunoyi. Yendo ataga ingolo tetenggoku, ngundiya teya soweyoyi.

Ye Komo Anutndo Damoni Gome Ingooteku, Ngu Keyoyi

12 Ye Kristen doboogulinayi, noolendo ye soleyelolo, sumoo eteto. Ye komo yengo Kristen tabango oni kewooloyemo, ko yanggango telo, hoolooweyelolo, yengo endeyowolo ngu yoonenengootenggoku, ngulo ye enengo oowooye bingamiye okoolo, enengo mandeye ngu keyoyi. Ndatelo ngulo, noolengo Oo Bidodo Sembuli Sembunayi, ngundo yengo Kristen tabango oni sunggi yeyunowolo.
13 Yo, ene ye hoolooweyelolo, ko yanggango tetenggoku ngu, ye ngulo komo nowoondoye yunoya, ngulo oowooye bingami okooyi. Ye bidodo komo simoo bale kewooloyemo, nguno nowoondoye imakeyingo damoninggano, nguno oliyi.

14 Ye Kristen doboogulinayi, noole yeno mande yanggango eteto. Ye komo oni ko tewelo sulekinikini tetenggoku, ngulo endeyoyingo, ngu yooneneyeloyi. Oni sosoletenggoku, ngu hoolooweyeloya, nowoondoye yanggango yunoyi. Oni Yesusno nowoondoyemo hamoo teyingo ngu yanggango kini, ngu ye nowoondoye

yanggango yunoyi. Ye komo oni bidodomo, imakeyingo damoni nangge eneno teyi.

15 Onindo damoni biyomi yeno tetoyi ngu, yebana ngulo biyomi, ngu gumi ma tewelo. Kini, yendo damoni gome, ngu nangge eneno teyi. Yo, nalu bidodomo, ye komo Kristen dobooguliye, simoo bale sungomo nguya, nowoondoye yunoya, damoni nenengo ngu eneno ko yanggango teyi.

16-18 Ye komo suwoo suwoo, oni oni teweloyi damoni ngu teyi. Ye komo nalu bidodomo, Anutno yemboongeyaliyi. Ye komo oo biyomi, ko, gomemu yeno tunooteteku, ngu bidodo Anutno eseteyaliyi. Ye ngu Kristus Yesuslo oni simoo bale, Anutndo ngundilo damoni ngu teyilo ingoote.

19 Ye Yuka Kundingiyimbolo koni, oni kewooloyemo oolooteku, ngu ma gosiyolowelo.

20 Onindo Anutlo Mande Keda Mesalango yeno wesiyolo elo, ngundi, Anutndo oni nowoondoye sanggawelo ingonduduyemo mande gidega ngudodo yunootoni, ngu wesiyolo etoyi ngu, asa, ye Anutlo mande ngu ma kootu inowelo.

21-22 Ye komo mande oo bidodo yeno tunootetenggoku, ngu gome wilikoya, oo gome Anutnonggo ombuteku ngu, ngu nangge teya, oo biyomi damoni oowooyingga ngu bidodo andangeya yokoyi.

23 Ngulo ngu, nondo Anutno yengo ngandilo yemboongeteno. O Anut, gedo nowoondoge imakeweloyi, ngulo sembuli. Ngundilo ngulo, gedo ene yoyega, ene kundingiyi oolengo tunootewanggo. O Anut, gedo enengo ingonduduye nowoondoye ngu bidodo gome

soboyeloya, hoolooweyelootooga, enengo endeyoyingo damoniye, ngu bidodo kundingiyi oliyi. Ene ngundilo tetoyi ngu, asa, gengo nangongge, Yesus Kristus, noolengo Oo Bidodo Sembuli Sembunayi, ngundo ene ko yoyowelo ombutekuno ngu, asa, enengo endeyowolomo, ge oo biyomi gula ene bungomo ma kenowalo yemboongeteno.

24 Yo, Anutndo ye enengo simoongo tunooteyi, elo negoyelowoku, ngulo hamoo oolengo, yeno oo bidodo tewelo, gosiyowoku, ngu hamoo yunowa.

25 Ye Kristen doboogulinayi, ye komo Anutno yemboongetoyi, ngundo noole mete hoolooweyelolo, yanggango yunowa.

26 Ye Kristen dobooguliye yeyoya ngu, asa, ye enedodo oni oni teya, kandeye dowooyi.

27 No Oo Bidodo Sembuli Sembunayi oowooy-imonggo, no yeno mande yanggango eteno. Ye komo nga so uyingga nga, Kristen dobooguliye bidodomo kandangetoyiga ingoyi.

28 No Anutno yengo yemboongeteno. O Anut, gedo yoyega, noolengo Oo Bidodo Sembuli Sembunayi, Yesus Kristuslo sumangeni, ngundo yedodo oluwalo yemboongeteno. Ngu hamoo.

Anutlo Sumange Mande Keda
The New Testament in the Karo Dialect of the Rawa Language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Karo long Niugini

copyright © 2001 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Karo (Rawa) (Rawa)

Dialect: Karo

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-09-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files dated 31 Aug 2023
7f046ea9-a034-5c64-a5df-39d92fed8ae7